

Hýsustovnurin á Føroya Banka serliga stórir

Loyvt at veiða 20.000 tons av hýsu í 1979

Hýsa er vanlig bæði á landgrunninum, Føroya Banka, Bill Bailey Banka og Lousy Banka. Skotskar merkingar hava sýnt, at hýsustovnurin á Føroya Banka er serligur stovnur, sum litið og einki samband hevur við aðrar stovnar. Hýsa kemur ikki uttanfrá t.d. úr Norðsjónum til Føroya óki yvirhøvdur. Vit vita ógvuliga litið um hýsustovnin uttan fyrri landgrunnin, og hýsan á Føroya økinum verður tí tikin undir einum.

Almenn lívssøga

Hýsan gýtur eitt sindur seinni enn toskurin víða um á 100 til 150 m dýpi. Sum hjá toski flotna rognkornini og fara við rákinum runt allan landgrunnin. Verður trolað við finneskaðum trol í apríl er tað ikki meira enn tað hendur seg, at hýsuynghul fæst (í hesum mánaða fæst toskayngul), men í mai mánaða fæst ynglið um allan landgrunnin og er uml. 5–7 mm langt.

Hýsuynghlið livur longri uppi í sjónum enn toskurin og yngul fæst heilt út í august. Um hetta mundi søkir ynglið botnin, men fer ikki sum toskurin móti landi, men verður verandi úti á bankanum. Verður trolað á bankanum um heystið við einum idnaðartrol, fæst altíð fitt av hesi hýsu frá sama ári. Hetta er týðningarmikið at merkja sær, at smáhýsan gongur á vanligari trolleið, meðan t.d. smáfiskur og seiður gongur inni við land, har trolleið ikki kemur. Ti hava økingar í meskavidd serliga havt týðning fyrri hýsustovnin.

Sum 3 ára gomul kemur hýsan upp í gýtingarstovnin. Talið av rognkornum (eggum) er úr 500.000 upp í 3 mill, alt eftir stødd.

Hýsan kann bæði fara á harðbotn og bleytan botn, men er kanska serliga nógv á bleytan botni, har hon etur ormar, og serliga slangukrossfiskar. Hon kann eisini taka fisk og krabbadýr.

Veksturur er góður undir Føroyum og upp aftur betri á Føroya Banka. Smáhýsa (undir 40 cm) finst meira innarliga á gryni vatni enn hin størra og er hon vanlig undir 3 ár. Ein hýsa um 60 cm vigar 2,1 kg í miðal og er 7 ár.

Fiskiskapur

Seinastu 2 árin 1976–77 hevur verið stór veiða av hýsu undir Føroyum. 1976 26.000 tons (allur tjóðir) og 1977 26.000 tons (allur tjóðir). Hetta er ikki orsakað av størri roynd, men heldur av, at góð tilgongd hevur verið, serliga árgangirnir 1972–74.

Hyggja vit at veiðuni upp á veiðiorku (linufiskiskapi 1.000 húkar) fáa vit hesa mynd, um vit taka miðaltalið fyrri oktober-desember (heystfiskiskapin).

1973	102 kg
1974	84 kg.
1975	113 kg
1976	132 kg
1977	177 kg

Fyri 1978 hava vit eingi töl enn, og eisini hitt sera ringa heystið til veður ger samanberingina trupla, men veiðan skuldi verið góð, um tað slepst út, eisini í 1978.

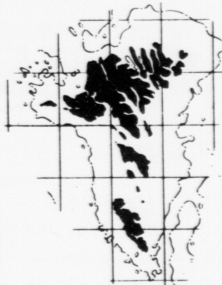
Aldur	Árgangur	Stovns- tal		Stovns- vekt		Veiða	
		1000	stk.	1000	tons	1000	tons
3	1974	26796	19561	2315	1690		
4	1973	15715	17758	5651	6386		
5	1972	11655	18066	4191	6496		
6	1971	2889	5692	1039	2047		
7	1970	2127	5127	765	1844		
8	1969	790	2180	284	784		
9	1968	637	1955	229	703		
10	1967	1235	4383	444	1576		
Heild		61845	74723	14918	21525		

55. KULLER,

Stovnsmetingar

Metingin av hýsustovninum undir Føroyum á sama hátt sum fyrri tosk, sæst í hesi talvu.

Av tí at meskaviddin er farin upp í 1978 tölir stovnurin nú so harðan fiskiskap, at vit í roynd og veru í 1978 helst koma at undirfiska stovnin. Við 135 mm fæst mest burtur úr stovninum í vekt, um 39% verða fiskað av mest fiskaða partinum hvørt ár og í veruleikanum fiskaðu vit í 1977 bert 36% og koma helst at gera tað sama í 1978. Við hesum seinna prosentí óbroyttum og miðal árgangum verður TAC fyrri 1979 20.000 tons fyrri alt ókið. Um farið verður upp á tað %, sum gevur mest burtur úr í vekt, so hevði TAC verið 21.000 tons.

Frá yngulkanningunum hava vit metingar av árgangunum, sum koma, og eru töluni hesi:

Árgangur	Index
1974	100
1975	110
1976	273
1977	67
1978	165

Skotsk rannsóknarskip gera á hvørjum ári kannningar av nøgdini av eitt ára gamlari hýsu. Hesar kanningar geva ikki sama úrslit sum yngulkanningarnar, tí teir siga, at 1975 og 1976 árgangirnir eru undir miðal.

Undir núverandi umstøðum verður miðalúr-takan av stovninum við miðalárgangunum 23.000 tons (veksturur kemur av, at 135 mm meskan ger at frá 1978 sleppur meira og meira av tí smáa at vaksa upp til stóri stødd, aðrenn tað verður fiskað og hetta merkt eftir nøkrum árum).

fiskivinna

Fingið lista yvir russisk skip

Fiskivinnustovan í Tinganesi hevur nýliga fingið ein fyribilslista frá russum við nevnum á tilsamans 15 fiskiskipum, sum fara at royna undir Føroyum í ár.

Sambært avtaluni millum føroyingar og russar skulu báðir partar í góðari tíð boða frá, hvørji skip skulu veiða hjá hvørjum øðrum.

Russar hava loyvi til at veiða svartkjaft og gera royndarfiskiskap á djúpum vatni, meðan føroyingar kunnu veiða tosk,

lodnu og rækjur í russiskum sjógv.

8 isfiskasølur uttanlands

Higartil í ár hava verið tilsamans átta isfiskasølur uttanlands. Føroysk skip hava landað í alt 718 tons til eitt samlað virði uppá umleið 3.875.000 kr.

Tær flestu selurnar hava verið í Týsklandi og nakrar fáar í Bretlandi. Meginparturin av føroysku veiðuni hevur verið kongafiskur og upsi, sum fær nógv betri pris uttanlands enn í Føroyum.

Faroe Fishcon skal skipa fyrri skeiði

Føroyingar vera við til at skipa fyrri einum skeiði innan fiskivinnu, sum ætlanin er at halda í Alaska í apríl mánaða í ár.

Tað er felagið Faroe Fishcon, sum er biðið um at stilla fyrri einum skeiði um viðgerð av botnfiski á landi. Skeiðið er ætlað framleiðarum.

Í Faroe Fishcon eru Landsbyggifelagið, danska felagið, Matcon og Jákup Joensen í Lopra limir. Felagið varð sett á stovn í 1977 við tí fyrri eyga at vera við í størri arbeidssuppgávum aðrastaðni í

heiminum. Sjálv figgingin av skeiðnum er nú í lagi, og í hesum døgum fer umboð fyrri Faroe Fishcon til Alaska í samband við skeiðið.

Tað vóru upprunaliga fimm privat virkir í Alaska, sum heittu á universitetið í Anchorage um at skipa fyrri einum skeiði í viðgerð av fiski. Aðeitanin fer viðari til Faroe Fishcon.

Tað frættist, at ætlanin er at skipa fyrri einum líknandi skeiði seinni. Hetta skeiðið er harafturimóti ætlað fiskimonnum.

Biða føroyskar fiskimenn koma til Alaska

Ætlanin er at ein nýggj sendinevnd úr Alaska skal koma til Føroya í mars mánað. Hetta upplýsir aðalskrivarin í Fiskimannafelagnum í Alaska, Shari Gross í einum skrivi, sum er sent til tey føroysku bløðini.

Shari Gross var í Føroyum í oktober mánaða í fjør. Í skrivinum takkar hon fyrri tann blissskap, sum tey mettu í Føroyum. Tað er avgjørt, at ein nýggj nevnd skal koma

aftur til Føroya. Í hesi nevndini eru nýggju fiskimenn ymsa staðni frá í Alaska og blaðstjórin á Fiskimannablaðnum har yviri, Rodger Painter.

Kanna reiðskap

Ætlanin er at kanna troling, garnaveiðu, snurraváð og linuveiðu. Somuleiðis vil nevndin hitta føroyskar fiskimenn og serfrøingar innan aðrar tættir í fiskivinnuni.

Shari Gross sigur, at tað er komin ein misskiljing í teimum føroysku bløðunum í samband við seinastu vitjanina. Sagt varð frá, at føroyskir fiskimenn, sum komu til Alaska, kundu fáa um 5000 dollars um mánaðin.

Tørvur á fiskimonnum

Reglurnar eru tær, at fremmandir fiskimenn mugu hava garantarað

Frá seinastu Alaskavitjanini

eitt arbeiði, aðrenn teir koma til USA. Tann amerikanski reiðarin skal senda inn eina umsókn og garantera arbeiði fyrri tí, sum søkir, frammanundan. Ein møguleiki fyrri fiskimenn at koma til Alaska vildi verið at bjóða »tekniska assistansu«, sigur formaðurin í fiskimannafelagnum í Alaska í

skrivinum. Hetta heitið er ikki enn útgreinað av Immigration Service. Tað er neyðugt at vit fáa eina slíka útgreinung fyrri at kunna sannføra røttu avvarðandi um tørvinn at fáa fólk til Alaska. Shari Gross sigur, at fiskimenn, sum koma yvir, fáa munandi lægri upphædd, enn sagt hevur verið frá.